

UMCS

5-osios tarptautinės mokslinės konferencijos

**VERTYBĖS LIETUVIŲ IR LENKŲ KALBŲ PASAULĖVAIZDYJE.
TEKSTOLOGIJS KULTŪRINIAI ASPEKTAI.
TEKSTAS–TEKSTEMA–KONTEKSTAS**

2023 m. rugsėjo 7–9 d.
Vilniaus universitetas

TEZĖS / TEZY

5. Międzynarodowej Konferencji Naukowej

**WARTOŚCI W JĘZYKOWYM OBRAZIE ŚWIATA POLAKÓW I LITWINÓW.
KULTUROWE ASPEKTY TEKSTOLOGII.
TEKST–TEKSTEM–KONTEKST**

7–9 września 2023 r.
Uniwersytet Wileński

PARENGĖ / OPACOWAŁY

Kristina Rutkovska, Vilija Ragaišienė

Vilnius
2023

ORGANIZATORIAI / ORGANIZATORZY

Vilniaus universiteto Polonistikos centras,
Marijos Kiuri-Sklodovskos universiteto
Kalbotyros ir literatūrologijos instituto Lenkų kalbos
tekstologijos ir gramatikos katedra

Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego,
Katedra Tekstologii i Gramatyki Języka Polskiego
Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų informacinės
sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*.

ISBN 978-609-07-0912-2
<https://doi.org/10.15388/Proceedings.2023.36>

Copyright © 2023 Kristina Rutkovska, Vilija Ragaišienė
Published by [Vilnius University Press](#)

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution Licence](#), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Stankevičiūtė Jovita 2012, *Paauglių prierašumo prie tėvų stiliaus sąsajos su interneto naudojimo intensyvumu bei subjektyviu sveikatos vertinimu: psichologijos magistro darbas*, Kaunas.

Doc. dr. MARIUS SMETONA, VU

Patriotizmo antonimai lietuvių kalboje

Patriotizmo antonimus per apklausas vardijo patys studentai, manytina, kad šie atsakymai ir gali būti nagrinėjimo atspirties taškas. Atsakydami į klausimą, *Kas jums yra patriotizmas?*, studentai pateikė ir, jų manymu, patriotizmo antonimų: *šovinizmas; asmeninės naudos gavimas kenkiant valstybei; neapykanta tėvynei; išdavystė; panieka Tėvynei; antivalstybinė veikla; jos niekinimas; nemylėjimas savęs ir savo šalies; komformizmas; kosmopolitizmas; globalumas (globalizmas)*. Svarbiausiu antonimu apsispręsta laikyti *kosmopolitizmą*, tačiau verta pasvarstyti, kodėl tiek daug sąvokų studentams pasirodė esančios priešingos *patriotizmui*. *Kosmopolitizmas* – tai požiūris, kad, nepaisant visų socialinių, ekonominių, kultūrinių ir politinių skirtumų, žmonės yra tos pačios pasaulinės visuomenės nariai. Kosmopolitizmas nepaiso tautinės kultūros tradicijų ir tautos, kaip visumos, interesų. Tai etnocentrizmo ir radikalojo nacionalizmo priešybė. Studentai, vertindami sąvoką *patriotizmas* atkreipė dėmesį, kad patriotizmas yra gerai, bet jis gali peraugti į šovinizmą, vadinasi, *šovinizmo* sąvoka yra priešinga *patriotizmui*. Kaip rašoma „Visuotinėje lietuvių enciklopedijoje“, tai kraštutinis nacionalizmas, reiškiamas savo tautos ar valstybės aklu aukštiniu, panieka ir neapykanta kitoms tautoms ar valstybėms, jų menkinimu.

PATRIOTIZMO koncepto analizė parodė, kad *patriotizmas* lietuviams yra meilė ir pagarba šaliai, kultūrai, tautai, papročiams, valstybės simboliams, pilietiškumas, tautos istorija ir praeitis, pasididžiavimas savo šalimi, pasiaukojimas tėvynei, kalbos puoselėjimas, šalies garsinimas. Kaip priešingybė visam tam studentams yra asmeninės naudos gavimas kenkiant valstybei, neapykanta, panieka tėvynei, antivalstybinė veikla, tėvynės išdavimas, jos niekinimas, nemylėjimas.